

DICTAMEN LLISTAT 30

Aplecs –lg– i –lj–

1. Consideracions inicials

Analitzarem la pronúncia dels mots que contenen els grups –lg– i –lj– a partir de la consulta de les fonts de referència.

A la PEOSFIEC no es recull cap recomanació sobre la pronúncia d'aquests dos grups. Pel que fa als diccionaris d'interès ortològic, val a dir que, si bé al pròleg del DOP es proposa /ʎz/ com la pronúncia més usual per a aquests grups –i posa com a exemple el mot *àlgebra* transcrit [áʎzəβrə]–, les transcripcions que s'hi recullen oscil·len entre [ʎz] i [lʒ]. Així, doncs, els mots *malgirbat*, *neuràlgia*, *neuràlgic*, *refulgent* i *refulgir* són transcrits amb [lʒ]. El diccionari DIA, no parla sobre aquests grups en el seu pròleg, però les transcripcions que proposa coincideixen pràcticament sempre amb les del DOP (tant els mots transcrits amb [ʎz] com amb [lʒ]).

És més uniforme el diccionari VOX, que manté el so alveolar [l] en gairebé totes les transcripcions dels mots amb aquests grups (en són excepció *indulgent*, *fulgent* i *nostàlgia*, transcrits amb [ʎz]).

Dels quatre diccionaris d'interès ortològic consultats, el DVP és l'únic que proposa la mateixa solució ([ldʒ]) per a aquests dos grups.

2. Casos concrets analitzats a partir del llistat BaDaTran

Mot	Transcripció
àlgebra 123 <i>FE</i>	áʎzəβrə (DOP DIA) áldʒeβra (DVP) áʎzəβrə (VOX)
algebraic 304 <i>adj</i>	əʎzəβrájk (DOP) əʎzəβrájk (DIA) aldʒeβrájk (DVP) əʎzəβrájk (VOX)
algepsar 201 <i>m</i>	əʎzəpsá (DOP) əʎzəpsá (DIA) aldʒepsár (DVP) əʎzəpsá (VOX)
algepser z <i>MF</i>	əʎzəpsé (DOP DIA) aldʒepsér (DVP) əʎzəpsé (VOX)

algerí 198 <i>CA</i>	ə́lʒerí (DOP DIA) al̄dʒerí (DVP) əlʒerí (VOX)
àlgid 173 <i>A</i>	áʎʒit (DOP DIA) ál̄dʒit (DVP) álʒit (VOX)
aljub 158 <i>M</i>	ə́lʒúp (DOP DIA) al̄dʒúp (DVP) əlʒúp (VOX)
fulgent 171 <i>A</i>	fuʎʒén (DOP DIA VOX) ful̄dʒént (DVP)
fúlgid 301 <i>adj</i>	fúʎʒit (DOP) fúʎʒit (DIA) fú̄l̄dʒit (DVP) fúʎʒit (VOX)
indulgent 171 <i>A</i>	induʎʒén (DOP DIA VOX) induldʒént (DVP)
malgirbat 181 <i>A</i>	màʎʒirbát (DOP DIA) mà̄l̄dʒirbát (DVP) màʎʒirbát (VOX)
neuràlgia 123 <i>F</i>	nəwráʎʒiə (DOP DIA VOX) newrál̄dʒia (DVP)
neuràlgic 175 <i>A</i>	nəwráʎʒik (DOP DIA VOX) newrál̄dʒik (DVP)
nostàlgia 123 <i>F</i>	nustáʎʒiə (DOP) nustáʎʒiə (DIA VOX) nostá̄l̄dʒia (DVP)
nostàlgic 304 <i>adj</i>	nustáʎʒik (DOP) nustáʎʒik (DIA) nostá̄l̄dʒik (DVP) nustáʎʒik (VOX)
refulgent 171 <i>A</i>	rəfulʒén (DOP DIA VOX) reful̄dʒént (DVP)
refulgir 003 <i>V</i>	rəfulʒí (DOP DIA VOX) reful̄dʒír (DVP)

3. Anàlisi dels resultats obtinguts a partir del buidatge del Corpus oral

D'aquest grup de mots, el Corpus oral disposa d'una mostra i d'un registre:

Mot	Pronúncia		
	[ʎʒ]	[lʒ]	[dʒ]
àlgid		<278, 137>	

4. Resultats obtinguts a partir del llistat de freqüències

Malgrat que la freqüència de mots amb el grup –lg– és força baixa en el Corpus escrit¹, la informació que n'hem obtingut de les consultes ha estat molt valuosa a l'hora de treure'n conclusions, atès que al Corpus Oral només hi ha un registre amb aquesta combinació. Veiem que els mots més freqüents són: *àlgebra*, *algebraic*,

¹ Les paraules més freqüents en el Corpus escrit les marquem en negreta.

àlgid, *neuràlgia* i *nostàlgia*. Per disposar d'un ventall més ampli, farem servir aquestes paraules en l'anàlisi de les altres fonts.

Paraula	Categoria gramatical	Freqüència	G
àlgebra	f	200	8
algebraic	a	94	7
algepser	m	1	1
algerí	a	33	6
algerí	m	7	3
àlgid	a	85	7
aljub	m	35	6
fulgent	ai	5	3
fùlgid	a	4	3
indulgent	ai	31	5
malgirbat	a	22	5
neuràlgia	f	66	7
neuràlgic	a	38	6
nostàlgia	f	112	7
nostàlgic	a	35	6
nostàlgic	m	5	3
refulgent	ai	20	5
refulgir	vi	3	2

5. Altres fonts

Font	Proposta	Exemples	Pronúncia	Situació
El català a TV3	“La l acosta també el punt d'articulació a la ll , seguida d'una palatal [...]”	<i>àlgebra</i> <i>el genoll</i>	[ʎ3]	Pàg. 34 (ap. 2.4.4.)
Elocució i ortologia catalanes	No en parla	—	—	—
Manual d'ús de l'estàndard oral	No en parla	—	—	—
Manual de pronunciació	No en parla	—	—	—
Guia fonètica per a les televisions locals	No en parla	—	—	—
L'estàndard oral valencià	No en parla	—	—	—
IB3	No en parla	—	—	—

- **Diccionari de pronunciació en català**

Paraules més freqüents al Corpus escrit	Proposta
àlgebra	No s'ha trobat
algebraic	No s'ha trobat
àlgid	No s'ha trobat
neuràlgia	No s'ha trobat
nostàlgia	No s'ha trobat

- *ÉsAdir*

Paraules més freqüents al Corpus escrit	Proposta
àlgebra	[áʎzəβrə] / [álɟeβra] ² La <i>l</i> final, quan va seguida d'una palatal (g, j, ll, ny, x), acosta el punt d'articulació a la <i>ll</i> .
algebraic	No s'ha trobat
àlgid	No s'ha trobat
neuràlgia	No s'ha trobat
nostàlgia	No s'ha trobat

6. Dictamen

Com comentàvem en la presentació d'aquest estudi, a la PEOSFIEC no es fa cap recomanació sobre la pronúncia dels grups –lg– i –lj–, i això passa en la majoria de les fonts consultades, si bé quan se'n parla³ es proposa la realització (/ʎ/) per al català central.

Pel que fa als diccionaris d'interès ortològic –tret del DVP–, les transcripcions es reparteixen entre [ʎ] i [lʎ] sense que l'opció entre l'una o l'altra segueixi, aparentment, cap criteri (ex.: *nostalgia* i *nostàlgic* no són transcrits de la mateixa manera en un mateix diccionari; el DOP proposa [nustálʎiə] i [nustáʎzik], el VOX, [nustáʎziə] i [nustalʎik]). Per tant, el debat sobre la recomanació de com pronunciar aquests grups consonàntics no queda resolt si ens basem en els estudis fets fins ara.

² La primera transcripció correspon a la variant oriental i la segona, a l'occidental.

³ Ens referim al llibre llibre d'estil de TV3.